

fonetice ale chestionarului. Transcrierea fonetică a fost controlată în cadrul exercițiilor de notare (ascultând și notind textele înregistrate) de către acad. E. Petrovici și conf. I. Pătruț, din partea cărora am primit în tot cursul lucrărilor un ajutor multilateral și prețios. De asemenea, mi-au fost foarte utile indicațiile profesorului I. Márton, privitoare la unele probleme de metodă în cercetările de dialectologie. O parte din materialul înregistrat pe bandă de magnetofon, împreună cu transcrierea fonetică a textelor, a fost trimisă, pentru verificarea notării, la Institutul de limbă slovacă din Bratislava. În această privință ne-a dat concursul A. Habovštiak, de la care am primit unele sugestii și observații.

În transcrierea fonetică am întrebuițat semnele folosite în dialectologia slovacă.

Dăm mai jos numai valoarea acelor semne, care, pentru citirea corectă a exemplurilor, necesită eventuale explicații:

- u = 1) *u* nesilabic în diftongul *uo*;
- 2) *u* nesilabic pronunțat în locul lui *v*, după vocale, la sfârșitul silabei;
- 3) *u* nesilabic pronunțat în locul lui *l*, după vocale, la sfârșitul silabei;
- i* = *i* nesilabic în diftongii *ie*, *ia*, *iu*¹;
- j* = *j* — fricativă palatală sonoră;
- ä* = cea mai deschisă vocală din seria anterioară: *i*, *e*, *ä*;
- d'*, *t'*, *n'*, *l'* = *d*, *t*, *n*, *l* moi;
- č* = africată palatală surdă;
- š* = africată palatală sonoră;
- ž* = fricativă palatală surdă;
- ž* = fricativă palatală sonoră;
- c* = africată alveolară surdă;
- ž* = africată alveolară sonoră;
- h* = fricativă laringală sonoră;
- x* = fricativă velară surdă;
- l, r* = *l*, *r* silabici
- o* = vocală de timbru posterior pronunțată în unele cazuri în locul lui *l* silabic.

În afară de adunarea materialului dialectal, referitor la istoria așezărilor cu populație slovacă din regiunea Crișana, am făcut cercetări în diferite arhive: *Arhivele statului* (regiunea Crișana) din Oradea, *Arhivele statului* (regiunea Cluj), din Cluj și *Arhivele diecezei romano-catolice* din Oradea.

* * *

Deși în urma anchetelor efectuate dispunem de un material dialectal relativ bogat din aproape fiecare localitate slovacă din regiune, în cele ce urmează ne vom ocupa numai de graiul slovac din două localități învecinate: Borum-laca și Vărzari.

Prin aspectele sale fonetice și morfologice, graiul de aici prezintă, față de celelalte graiuri slovace din regiune, o unitate. În urma încrucișării și

¹ Acest *i* (vocală scurtă, nesilabică) nu trebuie confundată cu *j*, consoană fricativă. Pentru descrierea lui *i* vezi: E. Pauliny, — J. Štolc, J. Ružička, *Slovenská gramatika*, 1955. — N. P. Martin, p. 38—39.